

En digital hverdag

Felles digitaliseringsstrategi for
Birkenes kommune og Lillesand kommune

2022-2026

Innhold

Innledning.....	3
Utvalgte FNs bærekraftsmål.....	3
Nasjonale føringer	4
Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor.....	4
Nasjonale mål	4
Innsatsområder	4
Oversikt over sentrale føringer for digitalisering	5
Status på digitaliseringsarbeidet	6
Visjon	6
Mål.....	6
Overordnede mål	6
Fokusområde: Digital deltakelse	6
Fokusområde: Digital utvikling og forvaltning	7
Fokusområde: Digital kompetanse.....	7
Gjennomføring	8
Fremdriftsplan	8

Politisk behandling

Strategien er behandlet av Birkenes kommunestyre 24.03.2022 (KS 015/22) og vedtatt med følgende tillegg:

Det utarbeides egen opplæring/oppfølging for ivaretagelse av personer som ikke har tilgang eller mestrer digitalt verktøy.

Lillesand bystyre behandlet saken 30.03.2022 (BS 036/22) og vedtok strategien med følgende tillegg:

Bystyret understreker viktigheten av at kulturlivet og frivilligheten får del i en offensiv digitalisering når det er behov og mulighet for det.

Bystyret understreker viktigheten av å inkludere tiltak som kan løse utfordringer knyttet til digitalt utenforskap som del av digitaliseringsstrategien.

Bystyret vedtar at alle digitale løsninger i kommunen skal være universelt utformet i tråd med norsk lovgivning om tilgjengelighet. For å nå dette målet tilføres IT-tjenesten i kommunen kompetanse innenfor området universell utforming.

Bystyret ber om at høringsuttalelsen fra Rådet for mennesker med funksjonsnedsettelse tas hensyn til.

Innledning

Digitalisering handler om langt mer enn teknologi. Det handler om hvordan vi kan bruke teknologi til å utvikle samfunnet. For oss som kommuner handler digitalisering om hvordan vi kan arbeide smartere og mer effektivt. Målet er å kunne levere bedre tjenester til innbyggerne, næringsliv og besøkende. Samtidig som nye digitale tjenester gir muligheter, må også personvern og IT-sikkerhet i varetas.

Det er store forventninger til kommunene på dette området, både fra staten og KS på nasjonalt plan, og fra innbyggerne våre. På regionalt nivå samarbeider kommunene blant annet i DigiAgder, et interkommunalt digitaliseringsnettverk. Arbeidet med digitalisering og bruk av nye tekniske løsninger, for å kunne levere bedre tjenester, er forankret i kommuneplanens samfunnsdel i begge kommuner.

Birkenes kommune og Lillesand kommune har en rekke samarbeid på tvers av kommunene, og har gjennom vår felles IT-tjeneste etablert både et felles administrativt digitaliseringsforum, og en felles portefølje for digitaliseringsprosjekter. Derfor har kommunene også valgt å utarbeide en felles digitaliseringsstrategi.

Denne strategien er et overordnet dokument som gjelder for alle tjenestekområder i kommunene. I arbeidet med strategien har innbyggere fått mulighet til å sende innspill via hjemmeside og sosiale medier, og dokumentet har vært på intern høring hos ansatte i begge kommuner.

Utvalgte FNs bærekraftsmål

Digitalisering kan på ulike måter bidra til å oppfylle FNs bærekraftsmål. I arbeidet med digitaliseringsstrategien har disse målene pekt seg ut som de mest relevante:

Nasjonale føringer

Staten har gitt kommunene klare føringer for arbeidet med digitalisering. De store linjene i de statlige føringene handler om å sette innbyggeren i sentrum, og utvikle sammenhengende offentlige tjenester på tvers av forvaltningsnivåer. Det er en forventning om at innbyggerne skal ha et reelt digitalt førstevalg. Det betyr i praksis at offentlig sektor blant annet skal tilby full digital kommunikasjon, umiddelbart svar dersom det ikke er behov for bruk av skjønn, og være proaktiv ved at en innbygger eksempelvis ikke skal trenge å søke om noe man har rett til.

Det finnes i dag syv nasjonale felleskomponenter: Altinn, ID-Porten, Digital postkasse for innbyggere, Folkeregisteret, Kontakt- og reservasjonsregisteret, Matrikkelen og Enhetsregisteret. I tillegg finnes det en rekke andre felles IT-løsninger og tekniske plattformer som for eksempel helsenorge.no, nav.no, Felles datakatalog og FIKS-plattformen. Det er også utarbeidet felles standarder, prinsipper og referansearkitekturer. Disse skal til sammen utgjøre et felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling for offentlig sektor.

Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor

Regjeringen og KS utarbeidet en felles digitaliseringsstrategi for offentlig sektor i 2019. Den slår fast at «digitalisering skal bidra til en mer effektiv offentlig sektor, mer verdiskaping i næringslivet og ikke minst en enklere hverdag for folk flest.»

Nasjonale mål

Den nasjonale digitaliseringsstrategien angir en rekke felles mål for arbeidet frem til 2025:

- offentlig sektor digitaliseres på en åpen, inkluderende og tillitvekkende måte
- flere oppgaver løses digitalt, og som sammenhengende tjenester
- alle innbyggere, næringsdrivende og frivillige organisasjoner som har evne til det, kommuniserer digitalt med offentlig sektor
- offentlig sektor utnytter potensialet i deling og bruk av data til å lage brukervennlige tjenester, og for å bidra til verdiskaping for næringslivet
- kommunale og statlige virksomheter bygger sine tjenester med utgangspunkt i et felles digitalt økosystem for samhandling
- kommunale og statlige virksomheter henter gevinster fra digitalisering på en systematisert måte

Innsatsområder

For å oppnå disse målene og understøtte digital transformasjon, fokuserer den nasjonale strategien på følgende innsatsområder:

- Brukerne skal settes i sentrum gjennom utvikling av mer sammenhengende tjenester basert på viktige livshendelser

Viktige nasjonale styringsdokumenter for digitalisering

Meld. St. 27 (2015–2016) Digital agenda for Norge

KS Digitaliseringsstrategi for kommuner og fylkeskommuner (2017)

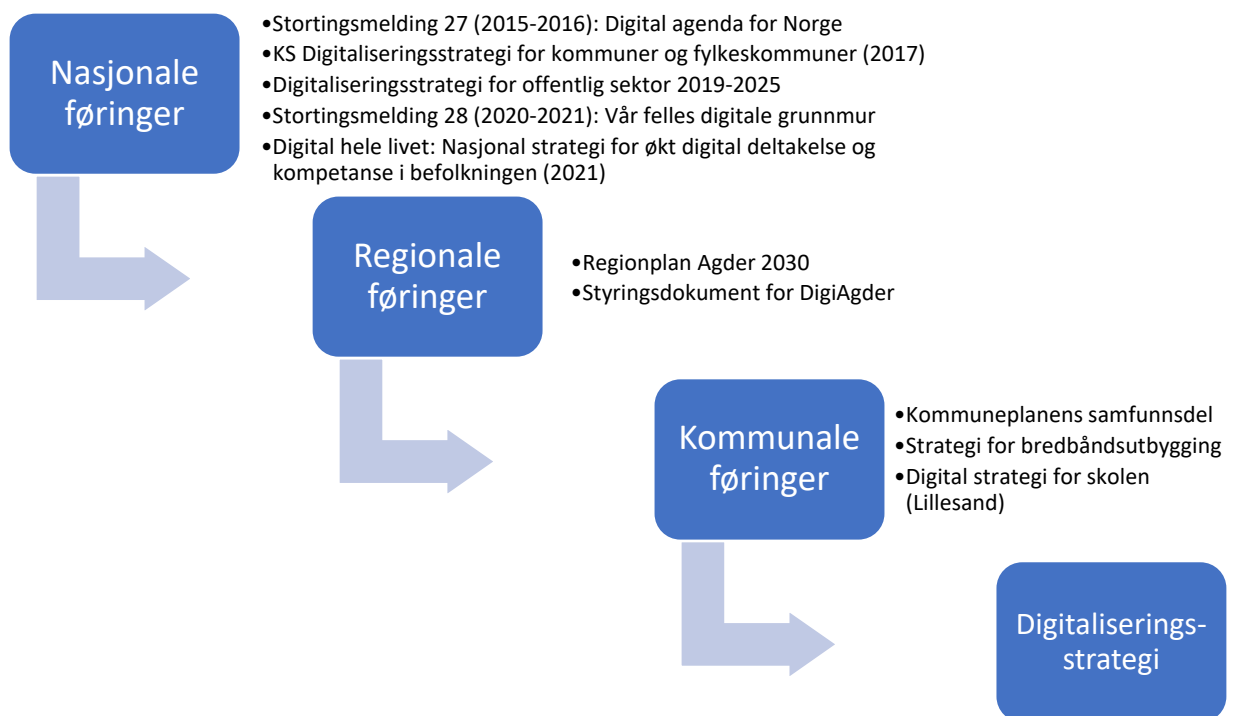
Én digital offentlig sektor: Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019-2025

Meld. St. 28 (2020-2021) Vår felles digitale grunnmur

Digital hele livet: Nasjonal strategi for økt digital deltakelse og kompetanse i befolkningen (2021)

- Offentlig sektor skal samhandle bedre om digitale tjenester og effektivisere ressursbruken gjennom styrket samordning på tvers av forvaltningsnivåer og sektorer, og systematisk uthenting av gevinster fra digitalisering
- Data skal i større grad deles og gjenbrukes i offentlig sektor, og åpne data skal publiseres for innovasjon og verdiskaping i næringslivet
- Nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling, fellesløsninger og felles arkitekturer, skal etableres i et helhetlig og overordnet styrt og koordinert økosystem
- Samarbeid med privat sektor på digitaliseringsområdet skal styrkes for å oppnå bedre og mer effektive tjenester og for å legge til rette for innovasjon

Oversikt over sentrale føringer for digitalisering

Status på digitaliseringsarbeidet

Digitalisering handler både om å kunne gi bedre tjenester til innbyggere og næringsliv, og om å øke effektiviteten internt. Lillesand kommune og Birkenes kommune har siden forrige digitaliseringsstrategi ble vedtatt, inngått et interkommunalt IT-samarbeid. IT-tjenesten i Birkenes og Lillesand kommuner har to primære ansvarsområder; IT-drift/infrastruktur og digitalisering/innovasjon. Kommunedirektørene har etablert et felles Digitaliseringsforum som, under ledelse av IT-tjenesten, har representanter fra alle tjenesteområder og stab/støtte i begge kommuner.

Kommunedirektørene har i 2020 vedtatt en styringsmodell for digitalisering, som gir en systematisk tilnærming til arbeidet. I en felles handlingsplan for digitalisering behandles alle innspill til nye systemer, pilotprosjekter og andre digitaliseringsprosesser. Styringsmodell og handlingsplan gir konkrete verktøy til kommunene i arbeidet med digitalisering.

Regionalt er det etablert et digitaliseringssamarbeid mellom KS, fylkeskommunen og kommunene i Agder, DigiAgder. Samarbeidet skal jobbe med innføring av digitale fellesløsninger, videreutvikle digitale løsninger som allerede er i bruk, være et idemottak og samle erfaringer. Gjennom samarbeid kan kommunene ta i bruk nye digitale løsninger raskere, slik at alle som bor i Agder får lik tilgang til digitale kommunale tjenester.

Visjon

Digitalisering skal bidra til en enklere hverdag for innbyggere, næringsliv og ansatte.

Mål

Overordnede mål

- Innbyggerne i Birkenes kommune og Lillesand kommune bruker digitale tjenester som førstevalg i dialog med kommunen.
- Innbyggere med behov for det, bruker velferdsteknologi for å bo lengre hjemme.
- Elever har lik tilgang til digitale hjelpemidler, internett og digital læring.
- Innbyggere og næringsliv deltar i utvikling av nye tjenester, og alle ledere og ansatte i kommunene tar ansvar for digitaliseringen.
- Digitale tjenester og løsninger bidrar til at kommunens økonomi er bærekraftig, og at kostnader til manuelle arbeidsprosesser er vesentlig redusert.

Fokusområde: Digital deltakelse

Innbyggere og næringsliv har tilgang på selvbetjeningsløsninger og kommunikasjon med kommunen når de selv ønsker det.

Strategier:

- Alle skjemaer for kommunale tjenester skal være digitale, og all saksbehandling skal være gjennomgående digital.
- «Min side» for innbyggere videreutvikles, for bedre oversikt over alle kommunale tjenester.
- Skriftlig kommunikasjon mellom hjem og skole skal foregå digitalt.
- Alle innbyggere skal ha tilgang til godt bredbånd hjemme.
- De innbyggere som ikke har opplever å ha kunnskap om kommunens digitale løsninger, skal kunne få nødvendig veiledning og hjelp.

Fokusområde: Digital utvikling og forvaltning

Kommunen tar i bruk ny teknologi som bidrar til effektivitet og tjenesteinnovasjon, og ansatte og ledere tar ansvar for utvikling av tjenestene.

Strategier:

- Nye digitale systemer skal vurderes, prioriteres, og godkjennes med utgangspunkt i en gevinstkartlegging, og en gevinstrealiseringsplan per prosjekt.
- Interne arbeidsprosesser, kommunikasjon og saksbehandling internt i kommunen foregår digitalt.
- Tjenester skal kunne tildeles automatisk og digitalt, basert på informasjon kommunen allerede har.
- Vurdere automatisk/regelstyrt saksbehandling, hvor det ikke er nødvendig med bruk av skjønn.
- Kommunene deltar aktivt i DigiAgder-samarbeidet, og tar i bruk både regionale og nasjonale fellesløsninger.
- Birkenes kommune og Lillesand kommune samordner systemanskaffelser og systemdrift, hvor det vil kunne gi positive synergieffekter og gevinster.
- Systemforvaltningen skal bidra til at utnyttelsen av funksjonalitet i systemer er stor, og til at integrasjoner mellom systemer kan redusere dobbeltarbeid og manuelle prosesser.

Fokusområde: Digital kompetanse

Kommunen skal sørge for styrket digital kompetanse og deltakelse, både hos ansatte og innbyggere.

Strategier:

- Ansatte er kompetente og trygge i bruk av digitale løsninger, og innbyggere og næringsliv bidrar til utvikling av kommunens tjenester.
- Kommunen prioriterer kompetanseutvikling knyttet til system- og teknologiforståelse og tjenesteinnovasjon, og har et systematisk arbeid med opplæring av ansatte.
- Kommunen skal stille krav om digital kompetanse ved ansettelse, eller sørge for at nyansatt raskt får nødvendig kompetanse.
- Ledere er ansvarlige for, og oppdaterte på, mulighetene for digitalisering innenfor sitt tjenesteområde.
- Kommunen involverer systematisk brukere i tjenesteutvikling.
- Kommunens innbyggere får tilbud om grunnleggende digital opplæring.

- Kommunens politikere har eierskap til digitaliseringen og involveres i digitaliseringsprosessene.

Gjennomføring

Kommunenes felles digitaliseringsforum, under ledelse av IT-tjenesten, forvalter strategien og har et overordnet ansvar for gjennomføringen. Verktøyene som brukes er *Styringsmodell for digitalisering* og *Handlingsplan for digitalisering*, som sørger for systematisk tilnærming og gjennomføring. Handlingsplanen er et dynamisk dokument som oppdateres gjennom året, og eies av kommunedirektørens lederteam i respektive kommune og IT-tjenestens samarbeidsorgan.

Fremdriftsplan

2022: Kartlegging

For å oppnå målene med strategien, skal dagens løsninger og systemer kartlegges. De tiltakene som blir identifisert som nødvendige for å nå målene, skal innarbeides i interne rutiner og i handlingsplan for digitalisering.

2023-2024: Gjennomføring

Kommunene jobber fortløpende med gjennomføringen av tiltakene

2025: Evaluering

Strategi og tilhørende tiltak evalueres, med mulighet for justeringer.

2026: Ny strategi utarbeides

Basert på evalueringen og gjeldende nasjonale og regionale føringene, utarbeides en ny digitaliseringsstrategi for de neste årene.

Vedlegg: Styringsmodell for digitalisering